

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

Dubium I. An & quomodo Prædestinatio sit certa, certusq[ue] numerus prædestinatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

autem ad hoc singulariter & in indiuiduo præceteris electis, etiam efficaci & absoluto decreto.

Quartò voluit totam reliquam rerum vniuersitatem producere, itaque conformare, vt & Angelis & hominibus, iuxta suam vniuscuiusque conditionem ac modum, ad suum finem cooperarentur ac ministrarent: simul etiam tum vtrisque sufficientia salutis media decreuit, tum speciatim electis tam hominibus quam Angelis prædefiniuit ea media, quæ nullum necessarium respectum includunt ad peccatum; cum ordine tamen quodam, vt propiora fini prius decerneret, quam remotiora.

Quintò voluit permittere peccatum, tam in angelis, quam hominibus.

Sextò prædefiniuit ea media electis, quæ necessario supponunt peccatum, tum generalia, tum particularia; vt passionem & mortem Christi, poenitentiam Confessorum, mortem ac certamina martyrum, de qua re omni in 3. parte fusius disserendum est; neque opus est hæc sigillatim amplius confirmare, cum fere ex dictis sint manifesta.

16 Concludo hanc dubitationem cum Durando in 1. dist. 41. num. 6. qui eiusmodi ordinem, maxime contentaneum esse naturis rerum, & humano modo procedendi, hæc ratione perspicue declarat: Sciendus est, inquit, quod inter electionem & ceteros actus intellectus & voluntatis, in Deo non est ordo prioris & posterioris secundum rem, sed tantum secundum rationem. Nam ubique est ordo prioris & posterioris secundum rem, ubi est realis distinctio; sed inter attributa diuina, de quorum numero sunt electio & prædestinatio, & omnes operationes intellectus ac voluntatis, non est realis distinctio: ergo non est ibi realis ordo, sed solus secundum rationem. Et nunc debemus considerare ex reali ordine, quem habent actus tales in nobis, in quibus differunt secundum rem. Vt enim prius dictum fuit, qualem ordinem realem habent aliqua, ubi sunt distincta realiter, talem ordinem rationis habent, ubi sunt distincta secundum rationem.

17 Est ergo notandum, quod in nobis omnem actum voluntatis præcedit aliquis actus intellectus. & c. actus autem vo-

luntatis de fine, præcedit actum intellectus practici, quo consiliatur de his, quæ sunt ad finem. Hunc autem actum intellectus practici sequitur electio, quæ est appetitus præcõsiliati. Contingit autem, quod illud cuius est electio, sit finis quorundam aliorum, & ex illo rursum ratiocinatur intellectus practicus de his, quæ sunt ad illi finem, qui est finis sub fine, & tunc electio primi præcedit secundum actum intellectus practici: sed iste secundus actus præcedit secundam electionem. Ergo talis ordo est in nobis secundum rem.

In Deo autem est similis ordo secundum rationem. Quantum n. spectat ad propositum nostrum, Deus primò scit suam beatitudinem, & possibile nobis communicari: hanc notitiã sequitur voluntas communicandi eã aliquibus: ex hac voluntate, quæ est finis, ratiocinatur intellectus practicus, quibus communicabitur, & quibus non; & hic actus vocatur consilium diuinum & c. Hoc autem consilium sequitur electio (nimirum ad gloriam) & c. Adhuc illud cuius est hæc electio, habet rationem finis respectu eorum, per quæ electus ad talem finem deducetur: & ideo ex hoc rursum consiliatur intellectus practicus, quæ sunt conferenda electis, vt consequantur finem, ad quem eliguntur; conclusio autem huius consilii dicitur prædestinatio. & c. Hoc autem consilium sequitur ultimo electio vel propositum conferendi talia auxilia; & hic terminatur processus interioris intentionis. & c.

18 Et rursum nu. 9. ita concludit Durandus: Iste ergo videtur esse processus secundum rationem in Deo; quia primò vult beatitudinem communicare; secundo consiliatur, quibus communicabit eã, & per conclusionem consilii approbat quibus communicabit. Tertio illos eligit. Quarto consiliatur, quæ auxilia conferenda sunt electis, ad consecutionem finis, & conclusio huius consilii est prædestinatio. Quintò & ultimo sequitur propositum conferendi talia auxilia. Hactenus Durandus, ubi tamen quod simul indicat, reprobationem in eodẽ instanti factam esse, quo electio ad gloriam, quæstione sequenti refelletur. Sicut & de eo, quod electionem à prædestinatione ex parte termini distinguit, actum est superius q. 2. dub. 1. & q. 3. dub. 1. & vniuersim quomodo prædestinatio se habeat ad dilectionem, electionem, præscientiam, prouidentiam, explicauimus supra q. 2. dub. 3.

QVÆSTIO VI.

De Infallibilitate, immutabilitate, & concordia Prædestinationis diuinæ cum libero arbitrio.

S. Thomas 1. p. q. 23. a. 6. & 7.

Absoluitur hæc quæstio quatuor dubitationibus. I. An & quomodo prædestinatio sit certa & immutabilis, certusque numerus prædestinatorum. II. Quantum & quam conueniens sit prædestinatorum numerus. III. Vtrum prædestinatio sit in nostra potestate, aut saltem cum libertate arbitrii nostri consentiens. IV. An & quæ ratione de nostra prædestinatione certi esse possimus: & quænam sint diuinæ prædestinationis signa.

DVBIVM I.

An & quomodo Prædestinatio sit certa & immutabilis; certusque numerus Prædestinatorum.

S. Thom. 1. p. q. 23. a. 6. & 7.

Quid de hac re sentiendum sit, cū S. Thoma loc. cit. sequentibus assertionibus declaramus.

|| Assertio I. Prædestinatio diuina est certissima, & prorsus infallibilis. Ita S. Thomas quæst. 23. art. 6.

& in 1.

& in 1. dist. 40. q. 3. art. vn. & quodl. 5. q. 1. art. 2. & quodl. 11. a. 3. & quodl. 12. a. 3. & de veritate q. 6. a. 3. & 5. & in epist. Heb. 12. lect. 4. cum Magistro in 1. dist. 40. quos sequuntur alii Theologi omnes. Et patet ex recepta definitione prædestinationis ex Augustino lib. de bono perseuer. cap. 14. *Prædestinatio est præscientia & preparatio beneficiorum Dei, qua certissime liberantur, quicumque liberantur.* Ratio est. Quia prædestinatio est pars prouidentie, qua Deus absolute & efficaciter aliquid fieri decernit: at verò & ipsa etiam prouidentia eatenus certa est & infallibilis, quatenus certo & infallibiliter eueniunt, quæ Deus vt absolute eueniant per prouidentiam efficaciter ordinauit, vt dictum q. 1. dub. 4. Ergo & prædestinatio. &c. Confirmatur. Quia prædestinatio continet, aut supponit voluntatem Dei consequentem & efficacem, vt dictum q. 2. dub. 1. voluntas autem efficax Dei semper impletur, vt dictum disp. 2. q. 10. dub. 4.

2 Assertio II. Diuina prædestinatio est immutabilis. Ita S. Thomas loc. cit. & consentiunt alii Theologi cum Magistro in 1. dist. 40. Probatur tum ex dictis: si enim certa & infallibilis est, ita vt infallibiliter eueniant ea, quæ Deus prædestinauit; ergo mutari non potest: si enim mutaretur, tum non euenirent ea, quæ per ipsam antea prædestinata erant; sed eueniret oppositum. Tum quia prædestinatio vel ad scientiam diuinam pertinet, vel ad voluntatem, aut certè vtramque complectitur, ex dictis q. 2. dub. 2. quicquid autem horum dicatur, necessario sequitur, prædestinationem esse immutabilem: quandoquidem & scientia, & voluntas Dei, Deusq; ipse penitus immutabilis est, vt dictum disp. 2. q. 5. dub. 1. & q. 8. dub. 10. & q. 10. dub. 4.

3 Ex quibus sequitur, propositionem hanc, quæ etiam Augustinus infra, & alii SS. Patres vtuntur, *prædestinationem damnari, aut reprobam saluari, est impossibile, planè veram & admittendam esse; idq; non solum adhibita distinctione seu limitatione, in sensu composito; sed etiam absolute; quia ex se & ex ipsis terminis sensum compositum habet, vt ex Dialecticis regulis probat Eckius cent. 4. num. 34. De qua re plura dub. 3. assert. 3. Vnde Fulgentius lib. de fide ad Petrum, cap. 35. ait: *Fermissimè tene, & nullatenus dubites, omnes quos vasa misericordie gratuita bonitate Deus fecit, ante constitutionem mundi, in adoptionem filiorum Dei prædestinatos à Deo; neque perire posse aliquem eorum, quos Deus prædestinavit ad regnum caelorum; nec quenquam eorum, quos non prædestinavit ad vitam, vlla posse ratione saluari.**

4 Sequitur secundo, non rectè absolute dici, *Deum posse prædestinare, quem non prædestinavit; aut posse non prædestinare, quem prædestinavit;* vt rectè S. Thomas hic q. 23. a. 6. ad 3. & recentiores communiter, licet veteres quidam Scholastici aliter fuerint locuti. Ratio est. Quia tales propositiones faciunt sensum compositum, sicut ista; possibile est, vt sit prædestinatus ille, qui non est prædestinatus; quæ proinde propositiones absolute falsæ sunt; licet rectè dici possit, Deum posse hunc, V. G. Petrum, prædestinare, vel non prædestinare; est enim hic sensus diuinus iuxta S. Thomam ibidem. Plura dub. 3. assert. 3.

5 Assertio III. Certus est etiam Deo numerus prædestinatorum, non tantum formaliter, sed etiam

materialiter: ita nimirum, vt certum sit Deo, non solum quos sint prædestinati, sed etiam qui sint. Ita S. Thomas hic q. 23. a. 7. & communiter Theologi omnes, contra obsoletam quandam & in fide erroneam sententiam eorum, qui vt concordiam inter prædestinationem & liberum arbitrium tuerentur, dixerunt, numerum prædestinatorum esse certum, formaliter, non materialiter. Pro qua sententia Eckius cent. 3. nu. 82. ex Cortesio refert Aureolum; qui sanè quidem hac de re periculosè loquitur in 1. dist. 40. q. 1. a. 4. inquit, 4. vbi cum retulisset doctrinam S. Thomæ hic a. 6. & 7. prædestinatorum numerum esse certum & infallibilem, atque immutabilem, subiungit: [Hic modus dicendi desperationem hominibus inducit. &c. quia manifestum est, inquit, quod prædestinatio aut reprobatio, prout in Deo sunt, nostro conatu impediri non possunt; ergo si stantibus illis impossibile est, quin saluetur iste, & damnetur ille, frustra qui damnandus est ad oppositum conatur: vnde datur homini materia desperandi & negligendi seipsum, & tollitur omnis exhortatio salutaris, & persuasio, & Sacramentorum perceptio: quod totum est vanum. Et infra ait: Inconculsè tenendum est, quod prædestinatio nullam immutabilitatem inducit circa salutem saluandorum; nec reprobatio circa pœnam hominum damnandorum.] Denique in responsione ad obiecta ait, [has propositiones, Deus prædestinavit, vt Petrus saluetur, & reprobando præsciuit, quod Iudas damnabitur, non esse concedendas, quin imò improprias esse, & falsas in sua proprietate: quamuis illud, inquit, quod Deo attribui volumus verum sit, scilicet quod determinatio illa est æternaliter apud Deum, quam habet res ex sua actuali positione, de qua patet quod non potest propter eam inferri aliquid vt futurum, nec vnquam potuit: & qui hanc regulam tenet omnem difficultatem euadit.] Ita Aureolus.

6 Alius fuit sensus Catharini lib. 1. de prædest. cap. vlt. (quem etiam aliquamdiu secutus est Sixtus Senensis, vt refert ipse met. lib. 6. Biblioth. annot. 248.) vbi distinguens inter prædestinatos & saluandos quod dicit. Primum, non omnes qui saluantur esse prædestinatos. Alterum, numerum quidem prædestinatorum esse certum, non autem saluandorum; sed hunc augeri & minui posse. Quem idcirco quasi re ipsa quoque lapsum grauissimè reprehendunt, cum Soto, Bannes hic q. 23. a. 7. alique Thomistæ ibidem; quos sequitur Gregorius de Valentia hic q. 23. punct. 3.

Sed vt rectè notarunt Suarez lib. 1. de prædest. cap. 8. num. 31. & Vasquez disp. 101. cap. 1. Catharinus non tam in re, quam in verbis errauit. Is enim prædestinationem vocat id solum decretum diuinum, quod non solum tempore, sed etiam ratione & natura antecedit omnem præuisionem meritum ac mediatorum: & quia putauit, plerosque saluandos non ita ad gloriam electos, vt dictum quæst. præced. dub. 2. consequenter docuit, non omnes saluandos esse prædestinatos. Deinde cum incertum numerum saluandorum esse dixit, non absolute hoc intellexit, sed limitate & iuxta materiam subiectam; videlicet non esse certum ex ipsa prædestinatione, seu ex diuina voluntate antecedente præuisionem me-

ritorum:

ritorum: cum tamen interim ex ipsa præscientia futurorum certum esse nunquam negarit. Eodem modo cum numerum salvandorum augeri possit, docuit, locutus est non de numero, prout est in præscientia Dei, præuisa cooperatione cuiusque, sed absolute & ex se, ante hanc præscientiam, ex sola præfinitione gratiæ operantis & cooperantis, & seclusa simul scientia conditionata; quam ipse non admittit.

7 Atque eandem sententiam, eo modo explicatam, rectè Vasquez loc. cit. existimavit fuisse etiam Massiliensium: de quibus Hilarius epist. ad August. ante librum eiusd. de prædestinatione ait: *Inde est, quod & illud pariter non accipiunt, ut eligendorum reiciendorumque esse definitum numerum velit.* Sed quamuis ad modum explicatum posterior hæc sententia re ipsa non sit erronea, nihilominus modus ipse loquendi tam Aureoli, quam Catharini, & Massiliensium, vti malè sonans, & in rigore verborum erroneus, prorsus vitandus est.

8 Probatur assertio ex Scriptura Ioan. 13. v. 18. scio quos elegerim. Quo spectat etiam illud Ioan. 8. v. 28. *Ego vitam æternam do eis; & non peribunt in æternum, & non rapiet eos quisquam de manu mea. Pater meus quod dedit mihi manus omnibus est; & nemo potest rapere de manu Patris mei.* Et S. Paulus Roman. 8. vers. 38. in persona prædestinatorum, & ex accepta prædestinationis noticia loquens ait: *Certus sum, quod neque mors, neque vita, neque Angeli. &c. poterunt nos separare à charitate DEI, quæ est in Christo IESU.* Licet hoc etiam iuxta animi bene confidentis, & in DEO radicati dispositionem accipi possit, vt alii interpretantur. Et rursum 2. Timoth. 2. *Firmum fundamentum DEI stat, habens signaculum hoc, Cognouit Dominus, qui sunt eius.* Vide Augustinum lib. de corrept. & grat. cap. 7.

9 Ratio sumitur ex dictis. Si enim prædestinatio diuina certa est & infallibilis, tunc etiam fatendum est, certum apud Deum esse numerum prædestinatorum, tam formaliter, quam materialiter: quia prædestinatio re ipsa & adæquate saltem spectata non versatur circa res & personas prædestinatas in confuso, & quasi in abstracto; sed in particulari & determinatè circa singulos singillatim; vt constat tum ex dictis de providentia in genere, quæst. 1. dub. 2. & 3. tum supra quæst. 2. dub. 1. Cum ergo Deus prædestinatione sua definiuerit, certum numerum prædestinatorum non solum formaliter, sed etiam materialiter, planè fatendum est, certum ei numerum esse prædestinatorum, non solum formaliter, sed etiam materialiter. Accedit, quod à parte rei certus olim futurus est numerus salvandorum, tam in particulari & materialiter, quam in communi & formaliter: Deus autem omnia futura infallibiliter nouit, vt constat ex dictis disp. 2. quæst. 8. dub. 5. Ergo certus est Deo prædestinatorum numerus etiam materialiter, saltem in præscientia.

10 Neque contrariæ sententiæ argumenta vllius sunt momenti. Aureolus enim falsà supponit fundamenta, quæ iam superius suo loco refutauimus; nimirum quod diuina præscientia non aspiciat rem vt futuram; item quod *nulla volitio intrinseca Deo tram-*

fit, ait, super salutem Petri magis, quam super eius oppositum: sed voluntas operationis diuinæ, scilicet iustificatio per gratiam, & beatificatio per gloriam, quam Deus operatur, vt præuisa ab æterno transe super illud propositum, quod habet Deus de salute Petri. Falsum denique est, quod ibidem ait Aureolus, *talem operationem (scilicet iustificationem per gratiam, & beatificationem per gloriam) vt præuisam, in nullo aspicere salutem Petri vt futuram; & per consequens non posse inferri ex ea, quod salus Petri futura sit, aut eueniat.* Si enim Deus præuidit iustificationem aut beatificationem Petri, infallibiliter sequitur, Petrum saluum futurum esse. Neque sanè de hac re oppositum villo modo affirmari potest; nisi quis ineptè circa terminos triceretur. De re ipsa verò & fundamentis, quibus explicata Catharini sententia nititur, actum est supra dub. 3. & 4.

11 Assertio IV. Numerus electorum seu prædestinatorum certus est Deo, non solum ratione cognitionis, seu ex præscientia, sed etiam ratione electionis & definitionis, ac per modum principalis præfinitionis: secus est de numero reprobatorum; qui non ita principaliter ordinantur ad bonum vniuersi, sed secundariè. Ita contra Massilienses præced. assert. citatos quasi ad verbum S. Thomæ art. 7. ex communi Thomistarum, eorumque omnium auctorum, qui prædestinationem ad gloriam ante præscientiam mediatorum statuunt: licet interim ea doctrina valde torqueat eos auctores, qui cum sentiant, Deum non elegisse ad gloriam quenquam ante præuisionem meritum, nollent suæ sententiæ aduersarium habere S. Thomæ, vt videre est apud Vasquez cit. disp. 101, cap. 1. qui etiam disp. 89. cap. 10. num. 89. aduersus hanc doctrinam S. Thomæ ait, *numerum prædestinatorum solum certum esse in præscientia.* Sed & Aureolus in 1. dist. 41. quæst. 1. art. 2. ex instituto contra S. Thomæ docet, limitationem electorum non esse absolute ex diuina voluntate, sed ex præscientia non positionis impedimenti vel obicis; vt & limitationem numeri reprobatorum, ex præscientia positionis obicis, & impedimenti respectu gratiæ finalis.

12 Sed res & sententia S. Thomæ clara est, suppositis iis, quæ quæst. præceden. dub. 4. dicta sunt: Cum enim Deus prædestinauerit salvandos ad gloriam, prædefinitio quodam, eodemque absoluto & efficaci decreto, ante omnem præuisionem absolutam meritum & mediatorum, hinc nimirum verisimè dicitur, ex huius ipsius vi, & non solum ex vi præscientiæ meritum, seu mediatorum, quæ præscientia præfinitionem illam sequitur, certum esse, certoque cognosci à Deo, quot & quinam salutem consequantur: quando Deus in ipsa etiam præfinitione ea futura nouit, quæ ipse absolute & simpliciter apud se præfinit & decernit, quemadmodum generatim de diuina scientia futurorum contingentium docuimus supra disput. 2. quæst. octau. dub. 7.

13 Idem probatur insuper etiam à S. Thomæ hic cit. a. 7. hac optima ratione. Quia vnumquodq; agens, cum semper quidem finitum effectum intendat, simul etiam excogitat & præfinit aliquem numerum & mensuram certam & determinatam in partibus essentialibus, seu quæ per se requiruntur ad perfectionem

fectionem totius operis; cætera verò per se determinatè ac certo numero præfinit; sed solum indeterminate & in confuso, quot & in quantum sunt. necessaria propter aliquid per se intentum: vt patet in Architecto, qui in ædificio numerum quidem & quantitatem ipsarum contignationum, seu mansionum, absolute prædefinit; numerum verò lapidum non item; sed indefinite tot adhibendos decernit, quot sunt necessarij ad ipsam formam & quantitatem ædificij, mansionumque consummandam. Ita igitur etiam ratiocinandum est de Deo, respectu totius vniuersi, quod facere ipse decreuit. Præordinauit enim, in qua mensura deberet esse totum vniuersum, & quis numerus esset conueniens essentialibus partibus vniuersi; quæ scilicet habent aliquo modo ordinem ad perpetuitatem; quot scilicet sphaeræ, quot stellæ, quot elementa, quot species rerum, &c. Et cum inter cætera etiam prædestinati per se, & quidem potissimum spectent ad bonum totius vniuersi, adeoque ipsius operis, quod Deus facere decreuit; reprobj verò, resque etiam cætera corruptibiles ordinentur à Deo in bonum electorum, vt pote quibus omnia cooperantur in bonum; omninò fatendum est, Deo non tantum simplici præscientia, sed etiam vi cuiusdam principalis præfinitionis certum esse numerum electorum. Secus sentiendum est de reprobis, quorum numerum etiam præciterit Deus, non tamen ita prædefiniuit, vt inferius dicitur. Sicut et si Deus sciat numerum omnium indiuiduorum, non tamen ideo numerus bonum vel culicum est per se à Deo præfinitus; sed tot huiusmodi diuina prouidentia producere decreuit, quod sufficerent ad specierum conseruationem. Hæc optimè S. Thomas, à quo nihil re ipsa alienum videtur dixisse Cortesius, quamuis aliter intellectus ab Eckio loc. cit. Huc spectat etiam illud Roman. 9. v. 11. *Et secundum electionem propositum Dei maneret, non ex operibus, sed ex vocante dictum est*: ex quo loco colligitur, prædestinationem esse firmam & fixam, ex ipsa electione ac voluntate Dei.

14 Idem tradit S. Thomas I. sent. ad Annibald. dist. 40. q. vn. art. 3. ad 2. vbi ait, quod *prædestinatio respectu gratiæ & gloriæ habet certitudinem præscientiæ, & causæ*. Et q. 6. de verit. a. 3. ait: quod *præter certitudinem præscientiæ, ipse ordo prædestinationis habet infallibilem certitudinem*.

Idem sensisse Augustinum, patet ex dictis superioribus dub. 3. & 5. id quod præter Prosperum & Hilarium in suis epistolis ad Augustinum, satis intellexerunt etiam ipsi Massilienses; qui propterea contra Augustinum prædestinationem in sola præscientia certam esse docuerunt, vt diximus: & specialis locus est ille Augustini lib. de corrept. & grat. cap. 7. vbi ait: *Horum (prædestinatorum) si quisquam perit, vitio humano vincitur Deus, sed nemo eorum perit; quia nulla re vincitur Deus. Horum si quisquam perit, fallitur Deus; sed nemo eorum perit; quia non fallitur Deus*. Vbi priora verba ad certitudinem præfinitionis & causalitatis pertinent; posteriora ad certitudinem diuinæ præscientiæ. Fundamentum autem oppositum Aureoli, aliorumque satis supra quæst. 4. dub. 4. & quæst. 5. dub. 4. refutauimus.

15 Quæres, an hæc assertio intelligenda sit de præscientia absoluta solum, an etiam conditionata. Respondetur, potissimum ac directè quidem intelligi de præscientia absoluta, ad quam, vt vidimus, Massilienses, alique superius reulerunt certitudinem prædestinationis: nihilominus tamen etiam extendi posse ad scientiam conditionatam. Hæc enim quamuis sit conditio quædam necessariò præsupposita in Deo, ad decretum prædestinationis; non tamen inde sequitur, prædestinationem habere suam certitudinem proprie, formaliter, & immediate ab huiusmodi præscientia; sed ex absoluto & efficaci decreto Dei; qui supposita illa scientia, conditionata facere potest, quod vult, & immutabiliter facit, quod efficaciter & absolute decernit. Sicut etiã si scientia Dei necessaria siue naturalis præsupponatur in Deo ad prædestinationem, non tamen inde sequitur, certitudinem & infallibilitatem prædestinationis proprie & formaliter ad scientiam illam Dei referendam esse.

Cæterum contra certitudinem prædestinationis obiicitur primò, illud Apocal. 3. v. 11. *Tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam*. Vnde & Augustinus lib. de corrept. & grat. cap. 13. ait, alium non esse accepturum, nisi iste perdidit. Potest ergo & acquiri & perdi coronam, quæ est prædestinationis effectus; ac proinde prædestinatio non est certa.

Respondetur cum S. Thoma hic q. 23. a. 6. ad 1. Coronam alicuius dici posse dupliciter: vno modo ex prædestinatione diuina; & sic nullus coronam suam amittit. Alio modo ex merito gratiæ, siue secundum præsentem iustitiam: quod enim meremur quodammodo nostrum est; & sic suam coronam aliquis amittere potest per peccatum mortale, sequens. Alius autem illam coronam amissam accipit, in quantum loco eius (non quidem secundum ipsum diuinæ prædestinationis decretum, sed quo ad eius executionem; vt dictum supra quæst. præced. dub. 5.) subrogatur, *Non enim*, inquit S. Thomas, *permitit Deus aliquos cadere, quin alios erigat; secundum illud Job 34. Conteret multos & innumerabiles, & stare faciet alios pro eis*. Sic enim in locum Angelorum cadentium substituti sunt homines; & in locum Iudæorum gentiles. Substitutus autem in statum gratiæ, etiam quantum ad hoc coronam cadentis accipit, quod de bonis quæ alius fecit, in æterna vita gaudebit, in qua vnusquisq; gaudebit de bonis tam à se, quam ab alijs factis. Quæ omnia non de ipsa prædestinatione, seu prima electione diuina, sed de executione eiusdem, seu quod idem est, decreto executiuo intelligenda esse, loc. cit. pluribus exposuimus.

17 Obiicitur secundò. Posito possibili, nullum sequitur impossibile: possibile est autem aliquem prædestinatum, V. G. Petrum, peccare, & tunc occidi: hoc autem posito, sequitur prædestinationis effectum frustrari: hoc igitur non est impossibile; ac proinde prædestinatio non est certa. Respondetur cum S. Thoma hic quæst. 23. artic. 6. ad 2. possibile quidem esse, prædestinatum mori in peccato mortali, in sensu diuiso; si nimirum de ipso prædestinato secundum se loquamur; sed non in sensu composito; ita scilicet vt coniungatur ea mors cum ipsa prædestinatione facta. Vnde

quia

quia si ponatur prædestinatum mori, aut mortuum esse in peccato mortali, necessario fit sensus compositus, ea hypothesis non est possibilis. Illud autem axioma, posito possibili, nullum sequitur impossibile; intelligendum est, si possibile ponatur eo sensu, quo possibile est; seu quod idem est, possibile poni potest re ipsa esse; nisi eo ipso quod ponitur esse, mutetur suppositio, in qua sola dicitur possibile, vt suo loco etiam de diuina scientia & voluntate diximus.

18 Obijcitur tertio. Quicquid Deus potuit potest; sed potuit non prædestinare, quem prædestinauit: Ergo nunc potest non prædestinare; ac proinde prædestinatio non est certa.

Respondetur cum S. Thoma ibidem ad 3. Deum posse quicquid potuit potentia intrinseca, & in sensu diuiso, non composito; ita vt cum præexistente decreto diuinæ voluntatis re ipsa componatur & coniungatur oppositum decretum. Sicut enim Deum velle aliquid creatum est necessarium, non quidem absolute, sed ex suppositione, propter immutabilitatem diuinæ voluntatis, ita etiam impossibile est, vt cum ea suppositione re ipsa coniungatur oppositum decretum. Vnde [non oportet dicere,] inquit Sanctus Thomas, [quod Deus possit non prædestinare, quem prædestinauit, in sensu composito accipiendo, licet absolute considerando, Deus possit prædestinare, vel non prædestinare; sed ex hoc non tollitur prædestinationis certitudo.] Vide quæ hac de re vniuersim diximus supra disputatione secunda quæst. 8. dub. 10. & q. 10. dub. 4. & hic assert. 2.

DVBIVM II.

Quantus; & quam conueniens sit prædestinatorum hominum numerus.

S. Thom. 1. p. q. 23. a. 7.

1 **N**umerus prædestinatorum hominum dupliciter assignari potest; primo absolute, vt V. G. dicamus esse mille myriades prædestinatorum; secundo respectiue seu comparate, idque vel per comparisonem ad Angelos, seu lapsos, seu beatos; vel per comparisonem ad homines reprobos, siue extra statum legis Euangelicæ, siue sub statu legis Euangelicæ viuentes. Priori modo non instituitur quæstio: quia nemo mortalium, saltem vi discursus alicuius ex communibus principijs reuelatis, eo progressus est, vt definitum, eiusmodi prædestinatorum numerum assignare auderet. Quo sensu etiam verissime dicitur ab Ecclesia illud, *DEVS cui soli cognitus est numerus electorum, in superna felicitate locandus, &c.*

2 Posteriori autem sensu, varia reperitur hæc de re Doctorum & Sanctorum sententia; Et primo quidem comparatione cum Angelis facta, Sanctus Thomas hic quæst. 23. artic. 7. tres recitat sententias. Prima est; tot homines saluandos, quot Angeli ceciderunt: quod sentire videntur

illi, qui homines solum post Angelorum peccatum præuisum, & ad eorum ruinam restaurandam prædestinatos existimant. Secunda, tot saluandos, quot Angeli remanserunt; seu quot sunt Angeli beati: quod sentit Anselmus in Elucidario, eandemque Sancto Gregorio tribuit Caictanus eod. art. 7. Tertia, tot saluandos, quot Angeli ceciderunt, & insuper tot, quot fuerunt Angeli creati. Cui nonnihil fauet Augustinus in Enchirid. cap. 29. vbi probabile censet, maiorem numerum futurum esse beatorum hominum, quam sit Angelorum. Quæ tamen omnia, Sanctus Thomas loco citato, pro incerto habet; quando suam hæc de re sententiam his verbis adiungit: *Sed melius dicitur, quod soli Deo est cognitus numerus electorum, in superna felicitate locandus.*

3 Institueno vero comparisonem solum cum hominibus reprobis controuersia est, vt rum saltem inter homines fideles, ac sub statu Euangelij viuentes, plures sint prædestinati, quam reprobi. Ita enim affirmant nonnulli: è quibus Damascenus in quodam Sermone de defunctis sentit, omnes ferè fideles saluari. Item Siluester in Rosa aurea tract. 2. super Euang. Dominica in Septuagesima, ait, [probabiliter posse defendi, quod maior pars Christianorum habentium fidem rectam, & viuentium sub obedientia S. Romanæ Ecclesiæ saluetur.] Idem docent Franciscus à Christo in 1. sent. d. 41. quæst. vn. concl. 3. Suarez lib. 6. de prædest. cap. 3. num. 6. & alij quidam Theologi. Alij sententiam contrariam defendunt, vt dicemus. Vasquez autem hic disp. 101. de hæc re ita censet: [Ego potius, inquit, hæc omnia iudicio Dei relinquenda esse censeo, quam quicquam temerè definiendum: sicut & illud, Vtrum sit maior numerus hominum prædestinatorum, quam Angelorum, annon: vel eo præsertim, quod huiusmodi controuersie non multum ad edificationem fidelium pertineant.] Nostra vero sententia sequentibus assertionibus declaratur.

4 **A**ssertio I. Est quidem omnino definitus prædestinatorum numerus, qui ex suppositione diuini decreti, augeri aut minui nullo modo potest. Ita cum S. Thoma hic quæst. 23. articulo septimo, habet communis & certa Doctorum sententia; & est expressa sententia Sancti Augustini lib. de corrept. & grat. capite decimo tertio, neque est hæc de re vlla controuersia: & patet ex dictis dub. præced. assertionem tertiam. Cum enim prædestinatorum numerus sit Deo vnde quaque certus, necesse est, ita esse definitum, vt ex hypothesi factæ prædestinationis, augeri aut minui nullo modo possit: cum quo non pugnat, quod minus absolute & in sensu diuiso etiam illi, qui extra eum numerum continentur, saluari possint, vt in simili dictum dub. præced.

5 **O**bjicitur illud Deuteron. 1. versu vndecimo. *Dominus Deus Patrum vestrorum addat ad hunc numerum multa millia.* Ad hoc bene respondet Sanctus Thomas cit. quæst. 23. artic. 7. ad 1. hunc locum intelligendum de illis, qui sunt prænotati seu electi à Deo respectu præsentis iustitiæ. Horum enim numerus & augetur, & minuitur; & non numerus prædestinatorum.